

“ՊՐԱԳԱՆԸ, ՉՕՃՈՒԳԼԱՐ ԵՎԼԱՐԱՆԻՔ” ՄԱՐԴ. Ժ. 14:

ՃԻԼՏ ԺԵ.

ԻՍԹԱՆԳՈԼ. ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1, 1886

Ն. 2

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՊԸՆԻԱՆ

Պալատէքի թաւ-
վիր Յովհաննէս Պը-
նիանըն սանէմինին
(արձան) թաւվիրի
օլուպ ինկիլթէր-
լանըն Պէտֆօրտ
չէհրինտէ միւմաի-
լէյհին տօղաուղը
մահալէ եաղըն պիր
մէվգի'տէ իգամէ
էտիլմիշ տիր: Պէտ-
ֆօրտ տուգասը
պու սանէմի քէնսի
մէսարիֆիյէ եափ-
տըրը պ 1874 տէ
Պէտֆօրտ չէհրինէ
հէտիյէ էթմիշ տիր:
Պու սանէմ Պը-
նիանը էլինտէ պիր
ֆիթապը Մու-
գատտէս օլարագ-
ճէմա'թա վա'դ
էտէյօր կիպի թէր-
սիմ էթմէքտէ տիր:

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՊԸՆԻԱՆ

Պու 'աճա'իպ քի-
թապ Փալլօս րէ-
սուլըն էն թաթլը
րէսալէլէրինաէն
պա'ղըլարը կիպի
հապսիանէտէ եա-
ղըլար, եախօտ հիշ
տէյիլ իսէ հապըս-
խանէտէ եաղըլ-
մաղա պաշլանար: 1660 տա Պընիան
32 եաշընտա իքէն
Պէտֆօրտ հապս-
խանէսինէ աթը-
լըպ պա'ղը տէֆ'ա
ղըստա պիր միւտ-
տէթ իշինն սալը
վէրիլտի իսէ տէ,
միւտտէթ ի մահ-
պուսիյէթի 12 սէնէ
սիւրաիւ:

Պընիանըն գա-
պահաթը ինկիլ-
թէրրանըն րէսմի
քիլիսասը րուհ-
պանլարընըն էմի-
նէ գարըը ինճիլի
վա'ղ էթմէսի իտի:
Յովհաննէս Պընիան
Մու'ամմիտ (Մկըր-
տախան) թարիգա-
թընտան իտի իսէ
տէ, անըն թէ'սիլի
պու թարիգաթըն
խարիզէրինէ տալի
պէօյիւք իտի: Միւ-
մաիյէյն պէօյիւք
մէսէրրէթլէ տին-
տար Երիցական վէ

մալի Եէրուշալիմէ տօղրու օլան եօ-
ճըլըղըն հիքէպէսինի նասըլ պիր 'աշ-
վէ չէվգլէ օգուսուշ իգ. վէ շիմտի
Պընիանըն իսմինին զիքրի ֆրիսթիյա-
նըն պիւթիւն եօճըլըղընը եա'նի անըն
գաթ'ի իսմիտ պաթաղըղընտա չա-
պալատըղընը, տար գափուտան կիր-
տիլինի, խաշըն էօնիւնէ կէլտիլինտէ
արդասընտա օլան եիւքիւն եէրէ տիւշ-
տիւլիւնիւ, պաթըլըղը փանայիրինտէ
չէհիտ օլմագ թէհլիքէսինտէ պուլուն:

տըղընը, իսմիտսիլիք գալ'ասընտա
հապս էտիլտիլինի, վէ Բէվլա տիյա-
լընտան միւշահատէ էյլէտիլի օլ մէ-
սէրլէթ սէյրանընտան մէսրուր վէ
չատման օլարըղընը, վէ նիհայէթ սօ-
ղուգըրմագտան կէլէրէք փատիշահըն
չէհրինէ գապուլ օլունտըղընը խաթ-
րըմըղա պրագըր, հէմ տախի մէլէք-
լէրին մէսէրրէթ սէտալարըյլէ թէրէն-
նիւմ էթտիլքէրի իլահիլէրի խէյալէն
գուլագըրըմըղա եէթիլտիլի:

Ժողովականլար իլէ պիլիլքտէ Բապ-
պըն աղչամ թա'ամը սօֆրասընա օ-
թուրուպ անլէր իլէ պէրապէր իլհագ-
օլուր իտի: Պու սէպէպտէն քէնտի
թարիգաթընտան օլան սօֆու ատէմ-
լէր Պընիանը եալանճը գարնտաշ թէս-
միյէ էտէրլէր իտի:

Պընիանըն պիր խայրիսահ 'ամէլի
քէնտի էօլիւմիւնիւ մուճիպ օլտու:
Պիր փէտէր քէնտի օլլունա էօրքէ-
լէնմիշ օլարագ անը միւրաստան մահ-

րում էթմիշ խոի: Պընիան պունու ի շիտերէք անլէրի պարըշտըմագ իչին կիթմիշ, վէ մուվաֆֆագ օլմուշ, վէ ամթա պինմիշ օլարագ. քէնտի խանէսինէ տէօնտիլի սըրատա շիտտէթլի պիր եաղմուրա թուլթուլմուշ, վէ պու սէ պէպտէն հիւմմա 'իլլէթինէ տիւշար օլարագ. 1688 տէ վէֆաթ էթմիշ տիր:

Ա. Լ. Ա. Հ. Ս. Ե. Ի. Բ. Ս. Ե. Բ.

'իյա իւլ վէլատէթ (ծննդեան) պայ րամը կիւնլէրինտէ ասըլլատէնին պիր թօրէնթօ չէհրինին սօղաղլարըն տան պիրինտէ ազլամ իւթիւ կէզ մէքտէ օլուպ, կէօրինիւշէ նաղա րէն միւմաիլէյին խուսուսի պիր իշի օլմայըպ վազթընը կէչիւմէք իչին տօլաշմագ տա խոի: Պու սըրատա մա նալ տիւքքեանընըն էօնիւնտէ տու րան քիւշիւք պիր գըղըն սէօղիւ անըն տիգգաթընը ճէլպ էթտի: Պու գըղ քէնտի արգատաշընա «Քեաշքի վալիտէմ իչին պիր փօրթուղալ ալա պիլսէ իտիւմ» տէմէքտէ խոի:

Սըրլլատէ չօծուղլարըն էսքի ֆա գաթ թէմիղ վէ եաղըշըղլը էլպիւ սէլէրինէ պաղարագ անլէրի մանալ տիւքքեանընա չաղըրտը, վէ պիր չօգ մէյվէ վէ չէքէրլէմէլէր սաթուն ալարագ անլէրէ վէրտի:

Գըղլարտան պիրի ասըլլատէյէ «Իսմին նէ տիր» տէյիւ սու ալ էյ լէտիլտէ, ասըլլատէ «Իսմիւն նէ եափաճագըն» տէտի: Գըղ տալի ճէվապէն «Սէնին իչին տուա էտէ ճէյիւմ» տէտի: Ֆաղաթ միւմաիլէյին պիր չէյ տէմէյէ ճէսարէթ էթմէյէ րէք տէօնիւպ քէնտի եօլունա կիթ մէքտէ իքէն, քիւշիւք գըղ քէնտի սէօղիւնէ տէվամ էտէրէք, «Չարարը եօգ, իսմին նէ օլուրսա օլուն, Աւ լաճ սէնի զաթէն թանըր» տէտի:

ՃԱՄ ԵԱՓՄԱԴ

Ճամըն նէտէն վէ նասըլ եափըլ տըղընը 'աճէպա հիչ տիւշիւմիւշ մի սինիղ: Ճամը փէնճէրէլէր, թա պաղլար, պինէլէր, լամպլար, վէ սա'իր եիւղլէրճէ չէլէր իչին իս թիմալ էտէրիղ. պու էճըտէն ճամ պիղէ փէք էլղէմ տիր. ֆաղաթ նէ տէն եափըլը: Ճամ «Էլէ» տան եա նի պիր ճինս պէյաղ գումտան եա փըլըր, վէ արզու էտիլէն ճամըն ճինսինէ կէօրէ «Էլէ» յա «ֆա» եա խօտ ֆօլ» վէ պունլար իլէ պէրապէր քիրէճ, վէ տէմիր եախօտ սա'իր մա տէնլէրին փասը գարըշտըրըլըր: Եօգարըտաքի թասալիր ճամ եափ մագ ուսուլընը կէօսթէրիլ: Ճամըն թէրքիպի օլան մատտէլէր քէսքին աթէչէ տայանըր փօթալարտա էլ վէլա քեամիլէն գարըշտըրըլարագ էրիտիլըր: Պիր տէֆ'ա Սմէրիգատա պիր ճամ ֆապրիգասընը զիյարէթէ կիթտիւմ. վէ ֆապրիգաճըտան անկ լատըղըմա կէօրէ, էլվէլլէրի փօթա եափմագ իչին լաղըմ օլան պիր ճինս

պալըղ թօրաղընը Յգիանօսըն պէրի թարաֆընտա օլան տիյարարտան կէ թիրտիլէր իմիշ: Ճամը թէրքիպ էտէն մատտէլէր էրիտիլինտէ, իչճի ուղուն պիր տէմիր պօրու իլէ իսթէտիլի գա տար պու էրիմիշ մատտէտէն ալըր, վէ թասալիրտէ կէօսթէրիլիլ իւղրէ պօ րունուն օլ պիր ուճունտան իւֆիւրիլ, վէ եափըլաճագ օլան ճամ իսթէտիլի

ուճարընը աչար, վէ իւթիւվանէնին պիր թարաֆընը եօգարըտան աչա ղըյատէք եարար, վէ պիր մատա իւ ղէրինէ գօտուղտան սօնկրա պիր պաս ղը իլէ եասըլատըր: Շիւպհէսիղ ճիւմէ պու չէլլէր մատտէ սըճագ վէ եում չաղ օլտըղը վաղըթ օլուր: Պա'տէհու պու ճամ իսթէնիլէն պէօյիւքիւքտէ փարշալարա թաղսիւմ էտիլըր: Ֆէրղլի

ՃԱՄ ԵԱՓՄԱԴ

չէքլ վէ պէօյիւքիւքիւ պուլմասը իչին արա սըրա պօրույու էօթէ պէրի սալ լար: Շիմսի 'ալէստէվիլէ չիլլէր վէ չիլէ էմալինտէն օլան չէլլէր գալըպ լարա տէօքիւլէրէք եափըլըր: Փէն ճէրէ ճամընըն եափըլըր վէք թու հաֆ օլուպ կէօրմէյէ չայան սըր: Իչճի էրիմիշ մատտէյի իւֆիւրէրէք պէօյիւք պիր իւթիւվանէ (զլան) չէլլինէ կէ թիրըր, վէ եանընտա օլան չուղուլըն իչինտէ էօթէ պէրի սալլամաղա պաշ լար, վէ մատտէ ութմանըն իսթէտիլի հալէ կէլտիլինտէ իւթիւվանէնին իքի

ճինս ճամլարը եափմագ այրը այրը պիրէր սան'աթ տըր: Պասղըլանմըլ տէնիլէն ճամը եափմագ իչին էրի տիւմիշ օլան մատտէ գալըպլարա տօլ տուրըլըր, վէ մատտէ գալըպըն հէր թարաֆընա եայըլմասը իչին իւղէրի նէ աղըր պիր չէյ գօնուլըր: Էլմաս թրաշ ճամըն ա'լա պիր ճինսի օլուպ պալատէքի թասալիրին սաղ թարա ֆընտա կէօսթէրիլիլ կիպի տիւրիւ տիւրիւ տէօնէր չարիլար իլէ տիւղէ տիլիպ փէրտաշլանըր:

ԻՆԹԵՐՆԱԿՆԱԿԱՆ ՀԵՐԻՄԻՆ ՆԱԳԼԻՑԵԹԻ

Կէսէն աղչամ ինթիյար պիր հէքիմ չօճուգլարը եանընա չաղըրը պանլէրէ խիթապէն, «Չօճուգլար, կէլինիզ, սիդէ պիր նաղլիյէթ սէօյլէյէթիմ», տէյէ-րէք նաղլիյէթինէ շու սուրէթտէ պաշ-լատը: «Եաղըն սըճագ պիր կիւնիւնտէ քէօյլին եօլընտա փէտէրիմէ րասթ կէլտիմ. փէտէրիմ պանա (Ֆակոր, շու փաքէթի քէօյէ կէօթիւր) տէտի: Պէն օլ վաղըթ օն իքի եաշընտա պիր չօճուգլ օլտըղըման իշլէմէյի օ գա-տար սէվմէղ իտիմ. պունտան պաշգա սապահտան պէրու իշլէմիշ օլուպ, թօղտան պօղուլմուշ, եօրուլմուշ վէ աճըղմըշ օլտարգ չիթիթիքտէն աէօն մէքտէ իտիմ. քէօյ տախի իքի միլ ուղաղ իտի. պէն աղչամ իլահի մէճ-լիսինէ կիթմէք նիյէթինտէ օլտըղըմ-տան, աղչամ թաամընը եէյիպ երյ-գանըպ հաղըրընաճագ իտիմ: Պու սէպէպլէրտէն, հէմ տախի պիւթիւն կիւն իշլէմիշ իքէն փէտէրիմին եի-նէ պաշգա պիր իշ թէքլիֆ էթտիյի իշլին ճանըմ սըղըրըպագ պիր-տէն պիրէ ըէտա էտէրէք «Կիտէմէմ» տէյէթիմ տէյիւ տիւշլինտիւմ: Ֆա-գաթ էյէր պէն կիթմէք իսթէմէսէ իտիմ, փէտէրիմ կիտէճէք իտի. փէ-տէրիմ սապըլը վէ հալիմ պիր իլու-թիյար իտի: Փէտէրիմին թէքլիֆինի ըէտա էթմէք իւղըն իքէն պիր շէյ պէնի տուրտուրաու. զանն էտէրիմ պէնի տուրտուրան Ալլահըն էյի մէլէք-լէրինտէն պիրի իտի: Օլ վաղըթ պէն, «Փէք էյի, փէտէր, կէօթիւրիւրիւմ», տէյէրէք էլիմտէ օլան թըրփանը օրատա պուլունտան պիր ատէմէ պրագտըմ: Փէ-տէրիմ տախի փաքէթի պանա վէրէրէք, «Մէմնուն ըմ, օղլըմ, սէն օլմասա իտին պէն կիտէճէք իտիմ, ֆագաթ պու կիւն փէք րահաթ տէյիլ իմ» տէտի. վէ քէօյ եօլունա գատար պէնիմ իլէ կէլիպ պըրըմագ իւղըն իքէն էլինի օմուղումա գօյարագ, Մէմնուն ըմ, օղլում, սէն տա՛իմա պէնի սէվին-տիրմիշին, տէտի: Պէն թէղլիյէ քէօյէ կիտիպ կէրի կէլտիմ: Իվէ եաղըշ-տըղըմտա գափուլմըղըն էօնիւնտէ պիր գալապալըգ կէօրտիւմ. անլէրտէն պիրի աղլայարագ պէնի գարշըլայըպ, «Փէտէրին էվէ եէթիլտիյի կիպի տիւ-շիւպ վէֆաթ էթտի. ֆագաթ անըն սօն սէօլլէրի սէնին հաղըղնտա իտի» տէտի:

«Շիմտի պէն ինթիյարլայտըմ, ֆա-գաթ պիւթիւն միւտտէթ ի ՚հօմրիւմ տէ փէտէրիմին օլ սօն սէօլլէրի իշլին եա՛նի (Մէմնուն ըմ, օղլում, սէն տա՛ի-մա պէնի սէվինտիրմիշին) տէտիյի իշլին տէֆա պէ տէֆա քէնտի մէմ-նունիյէթիմի Ալլահա՛րաղ էյլէտիմ:»

Հիշ պիր ատէմ տիւթընէ կէօթէրտի-յի մուհապպէթ վէ շէֆգաթտան տօ-լայը փէշիման օլմամըշ տըր: Ֆագաթ վէֆաթ էթմիշ օլան սէվկիւլիլէրինէ կէօթէրտիյի պէտ մու՛ամէլէ վէ սօ-ղուգ հարէքէթին զիքըրի ատէմի հէր շէյաէն զիյատէ միւղթարիպ գըլտը-

ղը ինքեար օլունմաղ պիր հաղիգաթ տըր:

Հէր ատէմէ պախուսուս ֆամիլեան-տան օլանըարա սէօլ իլէ վէ 'ամէլ ի-լէ մուհապպէթ իպրագ էթմէքտէն չէքինմէ. 'ումուլմէն չօգ ֆամիլեալար-տա էօվքէ, թիթիլլէք վէ թէրա չէհ-րէ եիւրէքտէ օլան մուհապպէթի գապ-լամագտա տըր: Շունու տա խաթըն-տան շըղարմա քի էթրաֆընտա օլան-լար իլէ պիրիքտէ եալընըղ գըստա պիր միւտտէթ պուլունմագտըն:

ԳԱՊՈՒԳ

ԳԱՊՈՒԳ

Պու կիւղէլ գապուգլար տէնիզ սէքէ-նէսինին էվլէրի հէմ տախի պու հայլան-լարըն ճէսէտլէրինին պիր գըմը տըրլար: Ատէմէրին, հայլանլարըն վէ գուշլարըն քէմիքլէրի ճէսէտլէրինին իշ թարա-ֆընտա օլուպ, անլէրին քէմիքլէրի 'ա-ղալէլէր, տամարլար, տէրի վէ տիկէր շէյլէրլէ գալիլանմըշ տըր. ֆագաթ մէֆսըլըղ եա՛նի քէմիլի օլմայան հայ-վանլարըն ճէսէտի եուլագ օլուպ քէն-տիլէրէ քէմիք մագամընտա օլան գա-պուգ իշլինտէ եաշարլար: Մէֆսըլըղ հայլանլարըն էքսէրի տէնիգտէ եա-շարլար իսէ տէ սայլանկօզ ճինսինտէն օլանլար գարատա պուլունըրլար: Ա-լիմէրին հիտալընճա մէֆսըլըղ հայ-վանլար 27,000 ճինս օլուպ անլէրտէն 12,000 ճինսի շիմտի տիւնեատա պու-լունըր. պագի գալան 13,000 ճինսի տիւքէնմիշ իսէ տէ անլէրին գապուգ-

լարը տէնիգտէ գայալար ալթընտա կէօմիւլմիւշ եախօտ գայալարա եա-փըշմըշ պուլունմագտա տըր: Մէֆ-սըլըղ հայլանլարըն պա՛ղը ճինսլէրի-նին գապուգլարը շէքլ վէ ըէնքլէրի ճիհէթիլլէ գայէթ կիւղէլ օլտըղա-լընտան զիյնէթ իշլին փէք գըլմէթի տիրէր: Տէնիզլին տալլալարը ալթըն-տա պու կիւղէլ գապուգլարը պիր կէօրէն օլմամըղըն տիւշլինէրէք պա՛ղէն խաթըրմըղա շու սու՛ալ կէլիւր քի 'աճէպա Ալլահ պու կիւղէլ շէյլէրի նէ՞ սէպէպտէն տալլալարըն ալթընտա կիւղէլիշ տիր: Պունա վէրէ պիլէճէ-յիմիզ եալընըղ ճէվապ շու տըր քի,

Ալլահ քէնտիսի անլէրի կէօրիւպ, ան-լէրտէն մահգուղ օլուր: Պահը ը Մու-հիթ ի Շարգլինին պա՛ղը առալարընտա մէֆսըլըղ հայլանլարըն գապուգլարը աղչէ եէրինտէ գուլլանըլըր. պա՛ղը գապուգլար տախի զիգըլմէթ ինճու-լէրի հալի տիրէր: Էպի Աթինալը-լար գապուգլարը գուր՛ա քեաղըտը եէրինտէ իսթի՛մալ էտէրէք սիւրկիւն էտիլմէսինի արգու էթտիքլէրի ատէմ-լէրին իսթիլլինի գապուգլար իւղէրինէ եաղարլար իտի: Պէօյլէճէ պիր ատէ-մին իսթի պիր չօգ գապուգլար իւղէ-րինտէ կէօրիւլէ, օ ատէմ՛ սիւրկիւն էտիլլի իտի: Գապուգլարըն հալի օլ-տըղը քիքէճի շըղարմագ իշլին գա-պուգլարը եաղարլար, հէմ տախի գա-պուգլարը ուֆատարագ կիւպրէ հա-լինտէ իսթի՛մալ էտէրէր: Պալատէքի թաալիլէ պագտըղըմըղտա խաթըր-մըղա շու միւլահագա կէլիւր. էյէր տէ-

նիդոտե եաշայան հայվանար օլմասա խտի, դարա հայվանարընն սուտա պողուլաճաղընը տիւշիւնէրէք տէնիզ տէ հիւ պիր շէյ եաշայամաղ տէյէ- ճէյիտիք. ֆազաթ կէօրիւյօրուզ քի Ալլահ տէնիզտէ եաշայամաղ տէնիւ- լէրճէ ճինա պալըզար վէ մէֆսըլըզ հայվանար խալզ էթմիշ տիր: Պու էճլտէն 'ալիմէր 'այ վէ երլարըլարըն տիւնեամըզտան ֆէրզիլ օլտըզը իշիւն անէրտէ ինսան եաշայամաղ տէյէրէք 'ազըլըրընն էրմէտիլի պիր շէյի հիւքմէ էթմիշ օլտըլար: Շու գատարը սահիհ տիր քի պու տիւնեատա սա- քին օլանլար օրատա սաքին օլամաղ- լար: Ֆազաթ հէր շէյէ դատիր Ալլահ տէնիզտէ եաշայամաղ տիւրլիւ տիւր- լիւ պալըզար խալզ էթմիշ միսիւ- լիւ, այ վէ երլարըլարտա տախի եա- շայամաղ մախլուգաթ փէք սուհու- լէթլէ խալզ էտէ պիլիր:

ԵՎ ՍԱՀԻՊԻ ԲԻԻՉԻԲ ՊԻՐ ՉՕՃՈՒԳ

Օն եաշնտա պիր չօճուզըն պիր ֆամիլեա պէօյիւյիւ մագամընտա պու- լունմասը փէք նատիր օլտըզը կիպի, Չիգալի շէհրինին Հէրազ զաղէթմաըն- տա նէշր օլունան աթիտէքի հիքեա- յէտէ զիքր օլունան չօճուզ գատար ճէսուր վէ 'ազիլ չօճուզ տախի աղ պուլունըր:

Իսթիլար վէ հալիմ պիր ասըլզա- տէ "ֆիրաճըլարըմ արատընտա էն զիյատէ սէվտիլիմ օն եաշնտա պիր չօճուզ տըր" տէյէրէք պու չօճուզ հազգընտա շէյէ սէյլէմիշ տիր. Պիր գաշ սէնէ էվիլէ պիր արտա սաթուռն ալարմ. պու արտատա ուֆաճըզ պիր գուլիպէ վար իտի իսէ տէ անա ապա էհէմմիլէթ վէրմէմիշ խտիմ: Պիր վա- զըթ սօնկրա պիր ատէմ կէլիպ մէզ- քիւր գուլիպէյի քիրալամաղ իսթէ- տիրտէ, անա "Նէ եափաճագըն" տէյիւ սու"ալ էյլէտիմ: Օ տախի, "Սա- քին օլաճաղըզ" տէյիւ ճէվապ վէր- տիլինտէ, պէն տախի անա "ֆէք էյի, անտէ սաքին օլունըզ, վէ քիրասը դաշ զուրուշ տէյէր իսէ պանա կէթիր" տէ- տիմ: Պիրինճի այտա գուլիպէյի քի- լալայան ատէմ պանա իքի թալէր կէթիրտի (պիր թալէր 24 զուրուշ գըլ- մէթինտէ տիր). իքինճի այտա քիւշիւք պիր չօճուզ կէլիպ իւշ թալէր վէրտի. պու չօճուզ քիրաճընն օղլու իմիշ: Պունտան սօնկրա գուլիպէյի քիրա- լայան ատէմի փէք աղ տէֆ'ա կէօր- տիւմ. ֆազաթ չօճուզ տէվամ իւզըէ պա'զը տէֆ'ա իքի, վէ պա'զը տէֆ'ա իւշ թալէր կէթիրտի: Պիր կիւն չօ-

ճուղա փէտէրի հազգընտա սու"ալ էթ- տիլինտէ, "ֆէտէրիմ վէֆաթ էթտի" տէյիւ ճէվապ վէրտի: "Նէ օյլէ մի, նէ գատար վազըթ օլտու" տէտիմ: Չօ- ճուզ տախի "Պիր սէնէտէն զիյատէ տիր" տէտիմ: Չօճուզըն էլինտէն փա- լայը ալարմ. ֆազաթ պու չօճուզ հազգընտա զիյատէ մա'լիւմաթ ալ- մազ իշիւն էրթէտի կիւն պուլունտըզ- լարը գուլիպէյէ կիթտիմ: Գուլիպէ էվիէյի թէմիզ կէօրիւնմէքտէ իտի. գափույը չալարմ. քիւշիւք պիր գըզ պէնի գարշըլայարազ իշէրի կէօթիւր- տիւ: "Վալիտէն նէրէտէ տիր" տէյիւ գըզա սու"ալ էթտիլիմտէ, "Վալիտէմ եօգ տըր" տէյիւ ճէվապ վէրտի: Պէն թէքրար "Վալիտէն նէրէյէ կիթտի" տէյիւ սու"ալ էթտիմ. օլ վազըթ պու գըզըրըզ, "Նէֆէնտիմ, պիլմէյօրուզ, փէտէրիմ վէֆաթ էթտիքտէն սօնկրա վալիտէմ տախի պրագըզ կիթտի. վէ կէրի կէլմէտի" տէտիմ: Պու արատա իւշ եաշնտա քիւշիւք պիր գըզ իշէրի կիրտի: Թէֆթիշ էտիպ անկլատըմ. քի պու իւշ չօճուզար պիր պուլուզ սէ- նէտէն պէրու եալընըզ եաշամագտա իմիշէր: Օղլան դունտուրա պօյայա- լագ վէ զաղէթա սաթարագ գաղան- տըզը փարա իլէ լաղըմ օլան շէյէրի սաթուռն ալըր իմիշ. գըզ գարնտաշը տախի էվի իտարէ էտէրէք քիւշիւք հէմիլիքտիւնէ մուգայէտ օլուր իմիշ: Խանէմէ 'ալմէթ էթտիլիմտէ գըզըմ անէրի զիյարէթ էթմէք իշիւն կէօն- տէրտիմ, վէ անտէն սօնկրա նազարը- մըզ տա'լիմ անէրին իւզէրինտէ իտի: Պու չօճուզար քէնտի քէնտիլէրինի էյիճէ իտարէ էթմէքտէ օլտըլարըն- տան պիր կէօնէ թէպտիլաթ իլէ ան- լէրին լաճաթընը պօղմագ իսթէմէ- տիմ: Օղլան քերայը կէթիրտիլինտէ անըն իլէ կէօրիւշէրէք անա "Էվլա- տըմ, 'ատէթին իւզըն տէվամ էյլէ, վէ ասլա փէշիման օլմայաճագըն, վէ քիւշիւք գըզ գարնտաշըլարընտան այ- ըրըմ," տէտիմ: Պա'տէհու տէֆթէ- լիմի աշարագ. քիրայա պէտէլ պա- նա վէրտիլի փարալարըն ճէմ'ինի քէն- տիլինէ կէօթէրիպ, "Պու փարանըն ճիւլիքտի սէնին տիր. ֆա'լիլիլէ սանա վէրէճէյիմ, ֆազաթ շիմտիլիք սէն էվիլէքի կիպի այ պէ այ քիրայը պա- նա կէթիր, պէն սէնին սարաֆըն օլաճաղըմ. վէ փարան պիր աղ տաճա չօղալտըզտա քէնտի փարան իլէ սա- նա պիր էվ սաթուռն ալըրըզ," տէտիմ: Գիրաճը տա իլթէ պէօյլէ օլմալը:

ՏՕՂՐՈՒ ՍԷՕՅԼԵՑԵՆ ՎԷ ԵԱԼԱՆ ՍԷՕՅԼԵՑԵՆ ՉՕՃՈՒԳԼԱՐ

Տօղրու սէյլէյէն չօճուզ զիլըլմէթ պիր խաղինէ տիր: Օ քէնտի գապա- հաթընը իգրար էտէր, վէ անըն սէօ- զիւնէ ի'թիմատ էտէ պիլիլիլէ: Օ պու կիւն պիր գապահաթ էթմէ տէ էր- թէտի կիւն տաճա էյի օլաճագ տըր. եանկըլըզտա պուլունտա, նէ եօլտա եանկըլըլարընը տօղրուլտա պիլէճէյինի անա կէօթէրէ պիլիլիլէ: Էյէր թէտ- պիրսիլ իսէ, անա նատիհաթ էտէրէք քէնտինի սաղընտըրա պիլիլիլէ, վէ պէյլէճէ անըն կիւնտէն կիւնէ 'իլմտէ թէրագիլ էթտիլինի կէօրէրէք, վէ տաճա 'ազիլ վէ տաճա էյի օլտըլընը հիսս էտէրէք մէսուր օլապիլիլիլէ: Պէյլէ պիր չօճուզ տաճա քիւշիւք իքէն քերամիլ պիր ատէմ եէրինի թու- թապիլիր. վէ ի'թիմատ էտիլմէյէն չօգ ատէմէրտէն տաճա միւ'թէպէր սայլըր:

Տօղրու սէյլէյէն չօճուզըն միւս- թագպէլի չօգ իւմիտի տիր: Պէյլէ պիր չօճուզ քէմալէ էրտիլինտէ, 'ա- գիլանէ իշ կէօրմէտի, մուհիմ խըտ- մէթլէր իֆա էթմէտի, վէ թէտապիրսիլ օլարագ էմիլիլէթ ու ի'թիմատա շայան օլմայանտէմէրիտարէ էթմէտի իշիւն պէյիլէք մէ'մուրիլէթլէք նասպ օլու- նուր: Գէզալիք պէյլէ պիր ատէմ- ալըր մէ'ուլիլէթլէրի օլան մէ'մու- լիլէթլէրի տէր 'իւհտէ էթմէք, պէօ- յիւք իշէրի սըրաթընա գօմագ, էհա- լիլէ գուլիլէթ, վէ ֆամիլեայա պէրէ- քէթ օլմագ իշիւն արանըլըր: Հէմ տախի էհլ ի էտէպ, տօղրու վէ հա- լիմ պիր գըզա զէվճ օլմասը, պիր ֆամիլեա պէյիլիլէ օլարագ էվլատընը հազիգաթ եօլունտա թէրպիլէ էթ- մէտի, վէ ֆրիստոսըն քիլիսատընն պիր ա'զասը հալինտէ ատէմէրին ճանլա- ընըն խէլայընը մուհիպ օլմասը իշիւն, վէ տիւնեանըն տաճա էյի օլմասընա չալըլմասը իշիւն արանըլըր:

Ֆազաթ եալան սէյլէյէն չօճուզըն տիւնեայա նէ'ֆա'իտէտի օլուր: Օ նէ եափա պիլիր: Բիմնէ անա ինանմագ, քիմնէ անա ի'թիմատ էթմէգ: Սնըն նէ վաղըթ եալան սէյլէյէտիլինի քիմ- սէ պիլմէզ. պու էճլտէն տօղրու սէյ- լէտիլինտէ պիլէ անա ինանմագ քիմնէ ճէսարէթ էթմէգ:

Էյ օղլում, Ալլահ սանա տօղրու սէյլէյէն, վէ իսմինէ համա ու սէնա էթմէք իշիւն պիր տիլ վէրմիշ տիր: Օ տիլ իլէ եալան սէյլէյէնտէն իսէ անը ըսըրըզ գօփարսան հազգընտա տաճա խայրը տըր: Իշիլիլէ եալան սէյլէյէնլէրին հիսսէտի աթէշ վէ քիւքիւրա իլէ եանտի կէօլիւն ի- չինտէ օլաճագ տըր. իքինճի էթիլիմ պու տըր:

Ամերիգա միսիօնէրլէրի շէրէթի թարգմանտան Սահիպ ի իթիլայ ճ. ֆ. Կիլիւն. Վէքիլ Շ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ. Ֆինճանըլար եօգուշը, Ամերիգան խան:

ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ

ՄԱԹՊԱՄԱ Ա. ՅԱԿՈՐ ՊՅԱՅԱՆ